

ULKOMUOTOTUOMAREIDEN KOULUTUS- JA PÄTEVÖIMISOHJEET

Kennelliiton hallitus 5.10.2017, voimassa 1.1.2018 lähtien.

1. Ulkomuototuomarin yleiset vaatimukset
2. Ulkomuototuomarikoulutukseen valmistautuminen
 - 2.1. Itseopiskelu
 - 2.2. Kurssit
3. Ulkomuototuomarin peruskoulutus
 - 3.1. Kurssille pyrkiminen
 - 3.2. Soveltuvuustestit
 - 3.3. Peruskurssi
 - 3.4. Peruskurssin loppukoe: Kirjallinen koe
 - 3.5. Peruskurssin loppukoe: Arvostelukoe
 - 3.6. Kokelaasta ulkomuototuomariksi
4. Tuomarikokelaan ja laajentavan ulkomuototuomarin kouluttautuminen
 - 4.1. Erikoiskoulutus
 - 4.2. Harjoitusarvostelut
 - 4.3. Tuomarikokelaan arvostelukokeen suorittaminen tuomarikollegiolla
5. Ulkomuototuomarioikeuksien laajentaminen uuteen ryhmään
 - 5.1. Arvostelu-oikeuksien saaminen näyttökokeella
 - 5.2. Näyttökokeen järjestäminen
6. Kaikkien rotujen ulkomuototuomarit
7. Ulkomuototuomareiden jatkokoulutus
8. Tuomarioikeuksien poistaminen/ tarkistaminen
9. Harvinaisten rotujen arvostelu-oikeudet
 - 9.1 Ulkomailla arvosteltavat ei-FCI:n hyväksymät rodut
- 10 Erityisohjeita

LIITTEET

- Liite 1. Koirasilmätestin sekä ulkomuototuomareiden peruskurssin loppukokeeseen kuuluvan arvostelukokeen järjestämisohje
- Liite 2. Arvostelukokeen järjestämisohje
- Liite 3. Ulkomuototuomarineuvottelut
- Liite 4. Lista harvinaisista roduista
- Liite 5. Lista kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista yleisimmistä roduista
- Liite 6. Rodut, joita on rekisteröity Kennelliitossa viimeisen viiden vuoden aikana

Ulkomuototuomarin tehtävä

Ulkomuototuomari

- toimii koiranäyttelyissä asiantuntijana ja arvioi, kuinka hyvin esitettyjen koirien ulkomuoto vastaa hyväksytyä rotumääritelmää
- huomioi koirissa esiintyviä silminnähtäviä sairaalloisia piirteitä ja arvioi koirien rodunomaista käyttäytymistä
- on Suomen Kennelliitto - Finska Kennelklubben ry:n (jäljempänä Kennelliitto) edustaja, joka esittää arvostellessaan käsityksensä koirista puolueettomasti muistaen aina vastuunsa rodun jalostuksen ohjaamisessa.

Ulkomuototuomarin tulee kaikissa tilanteissa toimia hyvän kenneltavan mukaisesti sekä noudattaa Kennelliiton ja Federation Cynological Internationalin (jäljempänä FCI) sääntöjä ja ohjeita.

1. Ulkomuototuomarin yleiset vaatimukset

Ulkomuototuomarin tulee olla hyvämaineinen henkilö, jota ei ole rangaistu eläinsuojelurikkomuksesta. Hänen tulee olla koirien arvostelemiseen kaikilta ominaisuuksiltaan soveltuva, laajan kynologisen kokemuksen omaava henkilö, jolla on tarpeelliset tiedot ja taidot.

Ulkomuototuomarin tulee

- olla käyttäytymisensä ja arvostelukykynsä puolesta tähän tehtävään sopiva henkilö
- olla fyysisiltä ja henkisiltä ominaisuuksiltaan tuomaritehtävään kykenevä
- olla Kennelliiton jäsen ja osoittaa jatkuvaa kiinnostusta kynologiseen toimintaan.

2. Ulkomuototuomarikoulutukseen valmistautuminen

Valmistavaan koulutukseen hakeutuvan tulee olla Kennelliiton ja sen rotujärjestön jäsen, jonka alaisen rodun tuomariksi hän on hakeutumassa.

Lisäksi ulkomuototuomariksi hakevan tulee

- omata luontaisia taipumuksia tähän tehtävään
- olla iältään peruskurssille pyrkiessään vähintään 25 vuotta, mutta ei täyttänyt 50 vuotta hakuajan päättyessä
- olla koiranomistaja ja mikäli mahdollista, koirankasvattaja
- olla toiminut vähintään 10 vuoden ajan aktiivisesti harrastamansa rodun hyväksi ja osoittanut hallitsevansa riittävät perustiedot
- olla ollut yhtäjaksoisesti oman rotuyhdistyksensä jäsenenä vähintään 10 vuotta
- olla pätevä kehätoimitsija ja toiminut vähintään 5 kertaa pätevätyynä kehätoimitsijana
- täyttää kotimaisten rotujen osalta ao. rotujärjestön asettamat lisävaatimukset.

Ulkomuototuomariksi aikovan henkilön tulee täyttää sekä kohdassa 1 että kohdassa 2 esitetyt vaatimukset eikä hänellä saa olla kenneltoimintaan liittyviä kurinpidollisia voimassa olevia rangaistuksia. Lisäksi ulkomuototuomariksi hakevalla tulee olla vakituinen asuinpaikka Suomessa.

2.1. Itseopiskelu

Ulkomuototuomariksi aikovan tulee hankkia laajaa osaamista itseopiskelulla, minkä tarkoituksena on tiedon ja kokemuksen saaminen. Valmistautuminen kurssille voi tapahtua opiskellen, käyttämällä hyväksi alan kirjallisuutta, lehtiä ja muita tietolähteitä sekä keräämällä tietoutta ja kokemusta olemalla aktiivisesti mukana kenneltoiminnassa.

Kotimaisiin rotuihin ja niiden historiaan perehtymistä pidetään tärkeänä riippumatta siitä, mitä rotua itse harrastaa. Tuomariksi aikovan on myös tutustuttava Kennelliiton historiaan ja organisaatioon.

2.2. Kurssit

Tuomarikoulutukseen aikovalla tulee olla hyväksytysti suoritettuna seuraavat kurssit ennen peruskoulutukseen pyrkimistä:

Kennelpiirien järjestämät:

- kehätoimitsijakurssi
- kasvattajan perus- ja jatkokurssi.

Kennelliiton järjestämät alkeiskurssit, joilla käsitellään

- koiran rakenteellis-toiminnallinen tyyppi; rakenne ja liikunta
- arvosteluperusteet ja tuomarietiikka.

3. Ulkomuototuomarin peruskoulutus

Ulkomuototuomareiden koulutuksen tarkoituksena on valmistaa päteviä ja vastuustaan tietoisia ulkomuototuomareita.

Peruskoulutuksen tarkoituksena on edellytyksien luominen koirien arvostelulle näyttelyissä, avartaa ulkomuototuomariksi aikovan kynologista näkemystä ja kartuttaa niitä tietoja, joita ulkomuototuomarina tarvitaan.

Tieto järjestettävästä ulkomuototuomareiden peruskoulutuksesta on julkaistava vähintään kuusi kuukautta ennen sen järjestämistä Koiramme-Våra Hundar- lehdessä. Ilmoituksessa tulee olla ulkomuototuomariksi aikovalle asetetut yleiset vaatimukset (kohdat 1. ja 2.).

3.1 Kurssille pyrkiminen

Ulkomuototuomareiden peruskurssille hakijoiden on täytettävä yleiset vaatimukset (kohdat 1. ja 2.) sekä olla hyväksytysti suorittanut kohdassa 2.2. mainitut kurssit.

Peruskurssille pyrkivien tulee tehdä vapaamuotoinen, Kennelliitolle osoitettu hakemus, josta tulee käydä ilmi hakijan henkilötiedot sekä tieto harrastamastaan rodusta, jonka ulkomuototuomariksi hän on aluksi hakeutumassa.

Hakemuksen liitteinä tulee olla:

- todistus suoritetuista kursseista ja vaaditusta toiminnasta (kohta 2.)
- silmälääkärin tai optikon todistus näkökyvystä (minimi B-ajokortin vaatimus) ja selvitys normaalista värinäöstä.

Kennelliitto pyytää rotujärjestöiltä ja kennelpiireiltä lausunnot peruskoulutukseen pyrkivistä henkilöistä. Lausunnon tulee olla joko puoltava tai kielteinen. Mahdollinen kielteinen lausunto tulee olla selvästi perusteltu.

Kotimaisten rotujen harrastajat hakeutuvat koulutukseen oman rotujärjestönsä kautta.

Kennelliitto valitsee hakijoiden joukosta soveltuvuustesteihin osallistujat. Valinta tapahtuu vähintään kaksi (2) kuukautta ennen soveltuvuustestejä.

3.2 Soveltuvuustestit

Ulkomuototuomarin tehtävään soveltuminen testataan soveltuvuustestillä, mikä järjestetään ennen peruskoulutuksen alkamista kokeilaille, jotka Kennelliitto on hyväksynyt ja jotka täyttävät kaikki edellä esitetyt vaatimukset.

Kokelaiden taitoja kuvata koirien mittasuhteita, muotoja, rakennetta ja liikuntaa sekä rotutuntemusta selvitetään kirjallisella ”koirasilmätestillä”. Koirasilmätesti järjestään liitteen 1 mukaisesti.

Koirasilmätestin hyväksyttävästi suorittaneille kokeilaille järjestetään haastattelu, jolla pyritään selvittämään kokeilaan motivoituminen ja sopivuus ulkomuototuomariksi.

Peruskurssin ohjelma lähetetään hyväksytyille vähintään kaksi (2) kuukautta ennen peruskurssin alkamista.

3.3 Peruskurssi

Peruskurssilla käsitellään seuraavia asioita:

- koiran rakenteellis-toiminnallinen tyyppi; rakenne ja liikunta
- arvosteluperusteet
- arvostelutekniikka käyttäen elävää koiramateriaalia
- kotimaiset rodut
- tuomarietiikka
- tuomareita koskevat kansalliset ja kansainväliset säännöt ja ohjeet.

Kurssin päätteeksi järjestetään kirjallinen koe sekä koirien arvostelukoe liitteen 1 mukaisesti.

3.4 Peruskurssin loppukoe: kirjallinen koe

Peruskurssin loppuksi järjestetään kirjallinen koe. Kokeella selvitetään kurssilla opiskeltujen asioiden osaaminen.

3.5 Peruskurssin loppukoe: arvostelukoe

Jokainen kokeilas arvostelee kirjallisesti vähintään kymmenen (10) koiraa, joista viiden (5) tulee olla kaikille samaa rotua. Peruskurssin aikana kokeilaille annetaan arvostelukokeeseen tulevien rotujen rotumääritelmät sekä mahdolliset arvosteluohjeet. Rodut tulee arvostella rotumääritelmän mukaisesti.

Kokeilaille ilmoitetaan kokeiden tuloksista kirjallisesti.

Kennelliitto ilmoittaa ao. rotujärjestöille peruskoulutuksen suorittaneiden henkilöiden nimet.

3.6 Kokelaasta ulkomuototuomariksi

Kokelas rinnastetaan päteviytyyn ulkomuototuomariin, kun hän on läpäissyt peruskurssin. Häntä koskevat kaikki ulkomuototuomariin liittyvät ohjeet, määräykset ja velvollisuudet.

Ulkomuototuomarin tulee ensin päteviytyä peruskurssille haun yhteydessä ilmoittamansa rodun ulkomuototuomariksi. Tähän johtavat vaiheet (erikoiskoulutus, harjoitusarvostelut ja arvostelukoe) on kuvattu kohdassa 4.

4. Tuomarikokelaan ja laajentavan ulkomuototuomarin kouluttautuminen

4.1. Erikoiskoulutus

Erikoiskoulutuksen tarkoitus on antaa kokelaalle ja laajentavalle ulkomuototuomarille rotutuntemus sekä rodun käytännön arvostelutaito. Erikoiskoulutustilaisuudesta vastaavan tulee olla Kennelliiton pätevimä rodun ulkomuototuomari. Kouluttavan ulkomuototuomarin pätevoimisestä on oltava kulunut vähintään kaksi (2) vuotta ja hänen on oltava arvostellut ko. rotua vähintään viisi (5) kertaa.

Erikoiskoulutuksen ohjelmarunko on seuraava:

- rodun alkuperän, rotumääritelmän, käytön ja erityispiirteiden yksityiskohtainen selvittäminen
- tämän hetken kuva rodusta ja vertailu muihin rotuihin
- rotukohtainen arvostelutekniikka ja -sanasto.

Rotujärjestön on laadittava koulutusta varten rotumääritelmän tulkintaohje, jonka tulee olla tarpeeksi kattava, käsittäen mm. rodun erityispiirteet ja sen tulee olla riittävällä kuvamateriaalilla varustettuna. Materiaali on oltava julkaistavissa myös sähköisessä muodossa. Tulkintaohje on lähetettävä Kennelliiton näyttely- ja ulkomuototuomari-toimikunnalle ennen sen käyttöönottoa.

Erikoiskoulutus voi pitää sisällään myös ennakko- ja kotitehtäviä. Koulutus voidaan myös järjestää verkkokoulutuksena rotujärjestön niin halutessa.

Erikoiskoulutukseen ovat oikeutetut osallistumaan peruskurssin hyväksytysti suorittaneet ja valmiit arvosteluoikeuksiaan laajentavat ulkomuototuomarit. Erikoiskoulutusta voivat järjestää rotujärjestöt yksin, rotujärjestöt ja Kennelliitto yhdessä tai Kennelliitto yksin.

Rotujärjestöjen tulee laatia asianmukainen koulutusaikataulunsa (erikoiskoulutus ja arvostelukoe) vuosittain ja toimittaa se Kennelliitolle edellisen vuoden loppuun mennessä. Mikäli rotujärjestö ei ole toimittanut koulutusaikatauluaan Kennelliitolle, on rotujärjestön järjestettävä pyydetty erikoiskoulutus- tai arvostelukoetilaisuus kolmen kuukauden sisällä tuomarin kirjallisesta hakemuksesta. Mikäli rotujärjestö ei ole järjestänyt erikoiskoulutusta tai arvostelukoetta määräaikaan mennessä, Kennelliitto järjestää sen tuomarin hakemuksesta, mutta rotujärjestö vastaa kustannuksista.

Rotujärjestö hoitaa koulutuksensa Kennelliiton ohjeiden mukaisesti ja vastaa siitä aiheutuvista kustannuksista (Rotujärjestön ohjesääntö: § 6.). Mikäli rotujärjestön koulutus ei vastaa vaatimuksia ja ohjeita, voi Kennelliitto ottaa sen hoitaakseen.

Jos Kennelliitto joutuu järjestämään koulutuksen sen vuoksi, että rotujärjestö on laiminlyönyt velvollisuutensa tai hoitanut ne ohjeiden vastaisesti, vastaa rotujärjestö kustannuksista.

Roduissa, joilla on yksi yhteinen rotumääritelmä ja siirto rotumuunnoksesta toiseen on mahdollista, erikoiskoulutuksen ja rodulle / rodulle pätevöimisen tulee tapahtua samanaikaisesti yhdessä koulutustilaisuudessa ja yhdessä arvostelukokeessa.

Saksalaisten pystykorvien koulutus ja arvostelukoe tulee tapahtua samassa tilaisuudessa, mutta niiden arvosteluoikeudet voidaan myöntää erikseen keeshondille, pomeranianille sekä mittel/klein/gross -spitzille. Näiden rotumuunnosten näyttökoe voidaan suorittaa myös kolmessa osassa.

4.2. Harjoitusarvostelut

Näyttelyssä suoritettavalle harjoitusarvostelulle on saatava näyttelytoimikunnan ja näyttelyssä arvostelevalle ulkomuototuomarin suostumus. Ulkomuototuomarilla saa samalla kertaa olla enintään kaksi (2) harjoitusarvostelijaa. Kennelliitto voi erikoistapauksessa myöntää luvan useampaan harjoitusarvostelijaan (esim. koulutusnäyttelyt). Voidakseen ottaa harjoitusarvostelijan kehäänsä, on ulkomuototuomarin pätevöimisestä oltava kulunut vähintään kaksi (2) vuotta ja hänen on oltava arvostellut ko. rotua vähintään viisi (5) kertaa.

Vaihtoehtona näyttelyssä suoritettavalle harjoitusarvostelulle voi olla jalostustarkastus tai muu sopiva tilaisuus yhdessä ko. rodun arvosteluoikeudet omaavan ulkomuototuomarin kanssa. Myös häntä koskevat edellä mainitut määräykset minimikokemuksesta.

Edellä mainittuja harjoitusarvosteluita tulisi mahdollisuuksien mukaan suorittaa kotimaisille tai pohjoismaisille tuomareille. Ulkomuototuomari allekirjoittaa harjoitusarvostelukaavakkeen.

4.2.1. Tuomarikokelas

Kun ulkomuototuomarikokelas on suorittanut hyväksytysti peruskoulutuksen ja saanut erikoiskoulutuksen, hän voi aloittaa harjoitusarvostelut. Ulkomuototuomarikokelaan on suoritettava vähintään neljä (4) harjoitusarvostelua.

4.2.2. Laajentava ulkomuototuomari

Laajentavan ulkomuototuomarin on suoritettava vähintään yksi (1) harjoitusarvostelu jokaista uutta arvostelukokeessa suoritettavaa rotua kohti. Harjoitusarvostelun voi suorittaa haettuaan laajennusoikeutta, ja myös ennen rodun erikoiskoulutukseen osallistumista.

4.2.3 Näyttöoikeudella laajentava tuomari

Näyttökokeeseen osallistuvan ulkomuototuomarin on osallistuttava rodun erikoiskoulutukseen ja halutessaan hän voi suorittaa harjoitusarvosteluita.

4.3. Arvostelukokeen suorittaminen tuomarikollegiolle (Liite 2; Arvostelukokeen järjestämisohje)

Arvostelukokeen suorittajan tulee hakea arvostelukoetta kirjallisesti rotujärjestöltä ja liittää pyydettäessä mukaan harjoitusarvostelulausuntonsa ko. rodussa. Arvostelukokeeseen saa osallistua neljä (4) kokelasta kerrallaan. Poikkeustapauksessa voidaan harkita viiden (5) kokelaan osallistumista, mikäli vastaanottavat ulkomuototuomarit siihen etukäteen suostuvat ja tilaisuuden yhteydessä ei ole näyttökokeita. Mikäli kokeeseen on ilmoittautunut kokelaita enemmän, täytyy koe järjestää lopuille viimeistään kahden kuukauden kuluessa.

4.3.1. Tuomarikokelas

Tuomarikokelaan tulee suorittaa arvostelukoe tuomarikollegiolle viimeistään kahden vuoden kuluessa peruskurssin suorittamisesta. Arvostelukokeen siirtämistä myöhemmäksi tulee hakea Kennelliitolta.

Mikäli tuomarikokelasta ei hyväksytä ensimmäisessä arvostelukokeessa, hänen on suoritettava vähintään kaksi (2) harjoitusarvostelua ennen seuraavaa arvostelukoetta. Arvostelukokeen voi suorittaa aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua.

Tuomarikokelas voi osallistua arvostelukokeeseen vain kaksi (2) kertaa. Halutessaan yrittää uudelleen, hänen on suoritettava peruskurssi uudestaan.

Jos kokelas ei etukäteen ilmoita jäävänsä pois arvostelukokeesta, johon hän on ilmoittautunut, se katsotaan hänen osaltaan hylätyksi suoritukseksi.

Ulkomuototuomarikokelaan on ensiksi pätevoidyttävä tuomariksi sille rodulle, jonka hän on ilmoittanut rodukseen peruskurssille hakeutuessaan. Samalla kertaa kokelas voi suorittaa arvostelukokeen myös muissa ko. rotujärjestölle kuuluvissa roduissa. Saatuaan arvosteluoikeudet omalle rodulleen, hänellä on laajennusoikeus saman ryhmän roduille ilman eri hakemusta.

Ulkomuototuomarikokelaan suoritettua hyväksytysti arvostelukokeen, tekee tuomarikollegio Kennelliitolle esityksen hänen päteväisyydestään.

4.3.2. Laajentava ulkomuototuomari

Laajentavan ulkomuototuomarin tulee suorittaa arvostelukoe tuomarikollegiolle. Jos laajentava ulkomuototuomari ei etukäteen ilmoita jäävänsä pois arvostelukokeesta, johon hän on ilmoittautunut, se katsotaan hänen osaltaan hylätyksi suoritukseksi.

Mikäli laajentava ulkomuototuomari ei tule hyväksytyksi arvostelukokeessa, hän voi osallistua uuteen arvostelukokeeseen aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua. Halutessaan hän voi suorittaa harjoitusarvosteluja.

5. Ulkomuototuomarioikeuksien laajentaminen uuteen ryhmään

Ulkomuototuomari voi olla

- rotutuomari
- ryhmätuomari
- koko FCI-ryhmän tuomari
- kaikkien rotujen tuomari.

Rotutuomari arvostelee yhtä tai useampaa rotua. Ryhmätuomari voi arvostella ryhmäkilpailuja muissa kuin kansainvälisissä näyttelyissä. Koko FCI-ryhmän tuomari arvostelee kaikkia rotuja yhdessä tai useammassa roturyhmässä ja kaikkien rotujen tuomari kaikissa roturyhmissä.

Halutessaan laajentaa arvosteluoikeuksiaan, ulkomuototuomarin on pyydettävä laajennusoikeutta ja esitettävä laajennussuunnitelma Kennelliitolle. Laajentava tuomari voi osallistua erikoiskoulutuksiin ja suorittaa harjoitusarvosteluja niille roduille, joille on hakenut laajennusoikeutta.

Myönnettyään tuomarille laajennusoikeuden, Kennelliitto tiedottaa siitä laajentavan tuomarin lisäksi ko. rotujärjestöille. Tämän jälkeen laajentava tuomari voi pyytää erikoiskoulutuksen järjestämistä rotujärjestöltä.

5.1. Arvosteluoikeuksien saaminen näyttökokeella

Näyttökokeiden avulla saatavien arvosteluoikeuksien tarkoituksena on edistää kokeneiden ulkomuototuomareiden arvosteluoikeuksien laajentamista kattamaan kokonaisia roturyhmiä sekä tehostaa kaikkien rotujen arvosteluoikeuksien saamista.

Ulkomuototuomari on oikeutettu näyttökokeisiin, kun hänen jo hyväksytyt arvosteluoikeutensa kattavat 2/3 roturyhmän rotujen kokonaismäärästä (liite 6) ja 2/3 kaikkien rotujen tuomareilta vaadittavista yleisimmistä roduista ko. roturyhmässä (liite 5). Hänellä tulee myös olla arvostelukokemusta virallisissa näyttelyissä viisi (5) vuotta vähintään kahdessa eri ryhmässä lukuun ottamatta FCI:n ryhmää 4, mäyräkoirat.

Ryhmän rotujen lukumäärään lasketaan kaikki ne rodut, joita on rekisteröity Kennelliitossa viimeisen viiden vuoden aikana (Rodut joita on rekisteröity Kennelliitossa viimeisen viiden vuoden aikana, liite 6). Kun ulkomuototuomari täyttää edellä olevat vaatimukset, hän toimittaa Kennelliitton ilmoituksen vaatimusten täyttymisestä. Kennelliiton toimisto tarkistaa oikeudet ja hyväksyy ulkomuototuomarille näyttöoikeuden ko. ryhmään. Tämän jälkeen ulkomuototuomari voi suorittaa näyttökokeita ko. ryhmässä.

Näyttökokeeseen osallistuvan ulkomuototuomarin on osallistuttava rodun erikoiskoulutukseen ja halutessaan hän voi suorittaa harjoitusarvosteluja.

Näyttökokeella ei voi suorittaa kotimaisia rotuja eikä FCI:n ryhmää 4, mäyräkoirat, eikä sillä voi korvata hylättyä arvostelukoetta.

5.2. Näyttökokeen järjestäminen

Näyttökoe toteutetaan niin, että varmistetaan laajentavan ulkomuototuomarin osaamisesta rodussa.

Näyttötilaisuuden toteutustapa voi vaihdella. Näytön tulee sisältää koirien arviointia kirjallisesti ja/tai suullisesti. Koirien määrän tulee olla riittävä luotettavan arvioinnin tekemiseen, mutta se täytyy suhteuttaa arvostelutilanteeseen eikä olla kohtuuton. Mikäli vaaditaan kirjallista arviointia, riittää siihen keskeisten arvosteluun vaikuttavien positiivisten ja negatiivisten asioiden luettelo. Näytön vastaanottaa yksi tai kaksi (1-2) rotujärjestön hyväksymää ulkomuototuomaria, joiden tulee täyttää arvostelukokeiden järjestämisohjeen vaatimukset ja olla Kennelliiton pätevimmiä. Kukin rotujärjestö nimeää vähintään kolme ulkomuototuomaria näyttökokeiden vastaanottajiksi.

Näyttötilaisuus tulee järjestää asianmukaisessa paikassa. Mikäli se järjestetään kollegiolle suoritettavan arvostelukokeen yhteydessä, se ei saa häiritä arvostelukoetta suorittavia ulkomuototuomareita. Näyttö voidaan antaa myös esim. jalostustarkastuksen yhteydessä tai näyttelyssä, sitä ei kuitenkaan voi vastaanottaa kehässä arvosteleva tuomari arvostelun aikana.

Mikäli vastaanottava ulkomuototuomari katsoo laajentavan ulkomuototuomarin antaman näytön riittäväksi, hän esittää uuteen rotuun pätevöimistä ja allekirjoittaa lomakkeen. Näytön antaja toimittaa asianmukaisesti täytetyn lomakkeen Kennelliitton.

Mikäli vastaanottava ulkomuototuomari ei katso laajentavan ulkomuototuomarin näyttöä riittäväksi, hänen tulee antaa ohjeet jatkotoimenpiteitä varten laajentavan ulkomuototuomarin kanssa käydyn yhteisen keskustelun perusteella. Tieto hylätystä näyttökokeesta toimitetaan Kennelliitton, eikä laajentava ulkomuototuomari voi osallistua ko. rodun näyttötilaisuuteen kuuteen kuukauteen.

Rotujärjestö korvaa voimassa olevan Kennelliiton matkustussäännön mukaisesti vastaanottavan ulkomuototuomarin kulut ja vastaa myös muista mahdollisista näyttötilaisuuden kuluista, mikäli se on ollut sitä toteuttamassa.

6. Kaikkien rotujen ulkomuototuomarit

Tuomari voi saada laajennusoikeuden kaikkiin ryhmiin toimittuaan tuomarina kymmenen (10) vuotta ja kun hänellä on oikeus arvostella vähintään kolmea kokonaista ryhmää (lukuun ottamatta ryhmää 4, mäyräkoirat).

Kun tuomari katsoo, että em. edellytykset täyttyvät, hän voi pyytää Kennelliitolta laajennusoikeutta kaikkiin ryhmiin.

Ulkomuototuomari voi alkaa suorittaa loppuja rotujaan näyttökokeilla, kun hänellä on laajennusoikeus kaikkiin ryhmiin ja ryhmätuomarilta vaadittavat oikeudet vähintään viidessä roturyhmässä (lukuun ottamatta ryhmää 4, mäyräkoirat). Sen lisäksi hänellä tulee olla arvostelukokemusta virallisissa näyttelyissä vähintään kymmenen (10) vuotta ja ikää alle 70 vuotta sekä kansainvälistä arvostelukokemusta. Vähintään yhden edellä mainituista viidestä ryhmästä tulee olla joku ryhmistä 1,2,3,5 tai 9.

Kun ulkomuototuomari täyttää edellä olevat vaatimukset, hän toimittaa Kennelliitton ilmoituksen vaatimusten täyttymisestä. Kennelliiton toimisto tarkistaa oikeudet ja hyväksyy ulkomuototuomarille näyttöoikeuden kaikkiin rotuihin. Tämän jälkeen ulkomuototuomari voi suorittaa näyttökokeita kaikille roduille. Hylättyä arvostelukoetta ei kuitenkaan voi suorittaa näyttökokeella.

Kaikkien rotujen tuomarin päteväisessä painotetaan ensisijaisesti tuomarin kynologisia tietoja ja pätevyyttä, kiinnostusta kynologiaan sekä siihen liittyvän tiedon hankkimista ja ylläpitämistä kaikista roduista, moitteetonta tuomarityöskentelyä ja käyttäytymistä kaikissa tilanteissa.

Tuomarilla tulee olla kansallista ja kansainvälistä kokemusta tuomarityöskentelystä. Hänen tulee hallita äidinkieltänsä lisäksi ainakin yhtä FCI:n virallisista kielistä.

Tuomarilla tulee olla arvosteluoikeudet vähintään viiteen kokonaiseen ryhmään (lukuun ottamatta ryhmää 4, mäyräkoirat), joista yhden on oltava ryhmä, johon kuuluvasta rodusta hän on päteväytynyt ulkomuototuomariksi. Lisäksi hänellä tulee olla arvosteluoikeudet vähintään puoleen muiden ryhmien roduista, joiden tulee sisältää vähintään voimassa olevan listan (liite 5 Lista kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista yleisimmistä roduista) rodut.

Lisäksi kaikkien rotujen tuomariksi nimitettävän ulkomuototuomarin tulee olla pätevyys kotimaisille roduille ja mäyräkoirille.

Tuomarilla ei saa olla hylättyjä arvostelukokeita tai näyttöjä niissä roduissa, joille hänellä ei vielä ole arvosteluoikeuksia. Kaikkien rotujen tuomarilla tulee olla suoritettuna erikoiskoulutukset kaikille roduille.

7. Ulkomuototuomareiden jatkokoulutus

Ulkomuototuomareiden jatkokoulutuksen tarkoituksena on pyrkiä yhtenäistämään ulkomuotoarvostelua sekä pitämään tuomarikuntaa jatkuvan kehityksen tasalla. Näitä tilaisuuksia ovat:

- rotukohtaiset neuvottelutilaisuudet
- ulkomuototuomareiden yleiset neuvottelupäivät
- kollegiotuomareiden neuvottelutilaisuudet
- Kennelliiton ja Ulkomuototuomarit ry:n koulutusnäyttelyt.

Rotujärjestöt järjestävät rotukohtaiset neuvottelutilaisuudet liitteen 3 mukaisesti. Kennelliitto järjestää ulkomuototuomareiden yleiset neuvottelupäivät joka kolmas vuosi ja kollegiotuomareiden neuvottelutilaisuudet tarpeen mukaan.

8. Tuomarioikeuksien poistaminen / tarkistaminen

Kennelliiton hallitus voi yleisten edellytysten puuttumisen vuoksi poistaa ulkomuototuomarin arvosteluoikeudet. Näin arvosteluoikeudet menettäneelle ulkomuototuomarille voi hallitus antaa oikeuden suorittaa loppuun sellaiset arvostelutehtävät, joihin hän on arvosteluoikeuksien poistamishetkellä jo lupautunut.

Mikäli ulkomuototuomari

- on ollut arvostelematta koiria näyttelyissä kahden vuoden ajan ilman pätevää syytä
- ei ole osallistunut Kennelliiton ilmoittamina koulutuspäivinä järjestettyihin tuomarineuvotteluihin (liite 3) tai ulkomuototuomareiden yleisiin neuvottelupäiviin vähintään joka toisella kerralla ilman pätevää syytä,

on Kennelliitolla ulkomuototuomaria kuultuaan mahdollisuus esittää, että hän osallistuu uuteen arvostelukokeeseen. Jos ulkomuototuomari ei täytä edellä mainittuja vaatimuksia, eikä suostu uuteen arvostelukokeeseen, rotujärjestö tai näyttely- ja ulkomuototuomaritoimikunta voi ehdottaa Kennelliiton hallitukselle hänen oikeuksiensa peruuttamista.

Jos rotujärjestö katsoo, että ulkomuototuomarin toiminta on omiaan vahingoittamaan sen harrastaman rodun kehittämistä, se voi esittää hänen arvosteluoikeuksiensa peruuttamista ko. rodussa. Esityksen on oltava yksityiskohtaisesti perusteltu.

Jos laajentava tuomari hylätään useita kertoja arvostelu- tai näyttökokeissa, voi Kennelliitto tarkistaa tuomarin laajennusoikeudet. Kennelliiton hallitus voi erittäin painavista syistä poistaa ulkomuototuomarin arvosteluoikeudet määräajaksi tai lopullisesti ilman rotujärjestön esitystä.

Mikäli ulkomuototuomarille määrätään laajennuskielto, hänellä ei ole oikeutta osallistua erikoiskoulutuksiin, arvostelu- ja näyttökokeisiin eikä suorittaa harjoitusarvosteluja. Laajennuskielto koskee myös ulkomuototuomaria, jonka arvosteluoikeudet on poistettu määräajaksi.

Kennelliiton hallitus voi pitkän ja ansiokkaan ulkomuototuomariatehtävän päättyessä nimetä henkilön ulkomuototuomari emeritukseksi / emeritaksi, jolloin hän säilyttää kaikki muut ulkomuototuomariuuteen liittyvät oikeutensa paitsi arvosteluoikeutensa. Emeritus / emerita ulkomuototuomari voi edelleen toimia rodun erikoiskouluttajana ja arvostelukokeen vastaanottajana.

Ulkomuototuomarin arvosteluoikeudet päättyvät, kun tuomari täyttää 80 vuotta. Ikärajan täyttymisen jälkeen hän voi edelleen toimia rodun erikoiskouluttajana ja arvostelukokeen vastaanottajana.

9. Harvinaisten rotujen arvosteluoikeudet

Kennelliitto vahvistaa ne rodut, joiden arvosteluoikeudet myönnetään laajennusoikeudet omaavalle tuomarille ilman arvostelukoetta erikoiskoulutuksen perusteella.

Harvinaiseksi katsotaan rotu, jota on rekisteröity viimeisen viiden (5) vuoden aikana vuosittain keskimäärin korkeintaan neljäkymmentä (40) koiraa ja/tai joiden vuotuinen keskimääräinen näyttelykäyntimäärä on ollut korkeintaan sata (100). Erityisistä syistä voidaan listalle ottaa myös tästä hieman poikkeavia rotuja (esim. vaikeudet saada koiria arvostelukokeisiin jne.) Liitteessä 4 on lista harvinaisista roduista.

Ennen kuin tuomari saa harvinaisten rotujen arvosteluoikeudet, hänellä tulee olla vähintään yksi rotu ao. ryhmässä arvostelukokeen kautta suoritettuna.

Koulutustilaisuudessa tulee olla mielellään paikalla rodun yksilö / yksilöitä, vähintään rodun epävirallinen Kennelliiton suomentama rotumääritelmä sekä tuomareille jaettavana kuvamateriaalia (joko tulostettuna tai sähköisessä muodossa) ko. rodusta. Mikäli paikalle ei saada yhtään rodun yksilöä, voidaan erikoiskoulutus antaa myös etätehtävien muodossa.

Koulutuksesta vastannut ulkomuototuomari tai rotujärjestö tekee Kennelliitolle esityksen arvosteluoikeuksien myöntämisestä erikoiskoulutukseen osallistuneille ulkomuototuomareille.

Kun FCI / PKU hyväksyy uuden rodun, ulkomuototuomarit, joilla hyväksymishetkellä on arvosteluoikeuksia ryhmässä, johon ko. rotu kuuluu, saavat rodun arvosteluoikeudet ilman järjestettyä koulutusta. Kaikkien rotujen tuomareilla on näiden rotujen arvosteluoikeudet automaattisesti.

9.1 Ulkomailla arvosteltavat ei-FCI:n hyväksymät rodut

Kaikkien rotujen tuomareilla on oikeus arvostella kaikkia kansallisesti hyväksytyjä rotuja kaikissa maissa. Tuomarit, joilla on arvosteluoikeudet koko ryhmään Suomessa, voivat arvostella ko. ryhmän kansallisesti hyväksytyjä rotuja kaikissa FCI maissa. Muissa tapauksissa tuomari voi arvostella vain rotuja, joille hänellä on Kennelliiton myöntämät arvosteluoikeudet.

10. Erityisohjeita

Kennelliitolla on oikeus vaatia rotujärjestön esityksestä tuomarikokelaiden ja laajentavien tuomareiden tutustumista käyttökoirarotujen virallisesti hyväksytyihin kokeisiin ja kilpailuihin.

Kotimaisten rotujen rotujärjestöillä on oikeus vaatia, että karjalankarhukoiran, suomenajokoiran ja suomenpystykorvan ulkomuototuomariksi pyrkivän ulkomuototuomarin tulee tutustua ko. rodun käyttöön rodunomaisessa kokeessa. Todistuksen koiran koesuorituksen seuraamisesta antaa ao. koemuodon (ajokokeen tai ketunajokokeen, linnun- ja / tai hirvenhaukkukokeen) ylituomari, mikäli koesuoritus voidaan riittävin osin arvostella.

FCI:n jäsenmaasta tai FCI:n tunnustamasta maasta Suomeen muuttanut ulkomuototuomari säilyttää tuomarioikeutensa edellyttäen, että häntä ei ole kurinpidollisesti rangaistu. Kennelliiton hallitus hyväksyy hänet Kennelliiton ulkomuototuomariksi niille roduille, joille hänet on pätevyty edellisen asuinmaansa kansallisessa järjestössä. Tuomarin on itse anottava Kennelliitolta pääsyä Kennelliiton ulkomuototuomariksi viimeistään kolmen (3) vuoden kuluttua muutosta Suomeen. Tämän jälkeen tuomarin tulee toimia Kennelliiton ulkomuototuomarina ulkomuototuomareiden koulutus- ja pätevimisohjeen mukaisesti.

FCI:n ulkopuolisissa maissa kaikkien rotujen tuomarilla on oikeus arvostella kaikkia kansallisesti hyväksytyjä rotuja kaikissa maissa. Muuten tuomari voi arvostella vain rotuja, joille hänellä on Kennelliiton myöntämät arvosteluoikeudet.

Näyttely- ja ulkomuototuomaritoimikunta nimeää henkilön (henkilöt), joka voi kiireellisissä tapauksissa myöntää suomalaiselle ulkomuototuomarille poikkeusluvan arvostella rotua / rotuja, joihin hänellä ei ole arvosteluoikeuksia.

Kennelliiton hallitus voi erityisistä syistä poiketa näistä ohjeista.

LIITE 1. Koirasilmätestin sekä ulkomuototuomareiden peruskurssin loppukokeeseen kuuluvan arvostelukokeen järjestämisohje

Koirasilmätestin sekä ulkomuototuomareiden peruskurssin loppukokeen arvostelukokeen (molemmat myöhemmin tässä ”koe”) vastaanottaa Kennelliiton nimeämä tuomariryhmä, jonka jäsenten tulee yhdessä edustaa kaikkia roturyhmiä. Ryhmässä on oltava vähintään kolme (3) tuomaria.

1. Käytännönjärjestelyt

Arvostelukokeen vastaanottava tuomariryhmä nimeää vastaavat tuomarit, jotka toimivat Kennelliiton luottamushenkilöinä sekä edustajina. Nämä tuomarit vastaavat kokeeseen hankittavista koirista ja toimivat yhteistyössä rotujärjestöjen ja Kennelliiton kanssa vastaten myös koetilaisuudessa koirien vastaanottamisesta ja muista koiramateriaalina oleviin koiriin liittyvistä käytännön järjestelyistä.

2. Kokeen kulku

Vastaanottava tuomariryhmä arvostelee kirjallisesti kaikki koemateriaalina olevat koirat ennen kokeen aloittamista. Ryhmä laatii jokaisesta koirasta kirjallisen arvostelun, johon kokelaiden arvostelua verrataan sekä päättää yhdessä niistä seikoista, jotka kokelaiden on havaittava arvosteltavissa koirissa.

Kokelaille on selvitettävä ennen kokeen alkua, millä tavalla heidän odotetaan arvostelevan esillä oleva materiaali. Koirien esittäjille on selvitettävä ennen kokeen alkua, etteivät he saa keskustella kokelaiden kanssa.

Koirien omistajat eivät itse esitä koiriaan kokeessa, vaan varataan riittävä määrä muita koiranesittäjiä, esim. junior handlereitä.

Kokelas arvostelee jokaisen hänelle arvosteltavaksi osoitetun koiran kirjallisesti. Paikalla tulee olla riittävä määrä toimitsijoita, jotka huolehtivat kokeen käytännön järjestelyistä. Kokelaiden on luovutettava arvostelulipukkeet toimitsijalle välittömästi jokaisen arvostelemansa koiran jälkeen.

Ryhmästä vastaava tuomari tekee havaintoja tuomarikokelaiden esiintymisestä, käyttäytymisestä ja koirien käsittelemisestä ja raportoi havainnoistaan vastaanottavalle tuomariryhmälle. Kokelaita arvosteltaessa ryhmistä vastaavat tuomarit kiinnittävät huomiota seuraaviin seikkoihin:

- koirien käsittely
- miten hän suhtautuu koiraan ja sen esittäjään
- kokelaan esiintyminen ”kehässä”.

Kokeen päätyttyä kokelaille ilmoitetaan, milloin tulokset ovat valmiit.

3. Koirasilmätesti

Koirasilmätestissä jokaisella kokelaalla on oltava vähintään 10 koiraa kuvailtavana ja koirat eivät saa edustaa hänen omaa rotuaan (rotua mistä kurssille hakenut, kasvattamaansa tai omistamaansa). Koirien tulee edustaa erilaisia rakenteellisesti-toiminnallisia rotutyyppejä, jotta kokeen tarkoitus - kokelaan muototajun testaaminen - saavutetaan parhaalla mahdollisella tavalla.

Testeissä kokelaiden tulee omata näkemys arvostelulausunnon rakenteesta ja sisällöstä, sekä tunnistaa rodut. Heidän ei kuitenkaan tule kuvata arvostelemaan koiria rotumääritelmien mukaan, vaan koirien mittasuhteiden, muotojen, rakenteen ja liikunnan perusteella.

Osana testiä voidaan myös järjestää kilpailuarvosteluosuus, jossa testataan kokelaiden rotutuntemusta. Siinä käytetään jotain normaalirakenteista, lyhytkarvaista rotua. Rotu ilmoitetaan samassa yhteydessä, kun tieto ulkomuototuomareiden peruskoulutuksesta julkistetaan.

Tässä lisätessä koiria on noin viisi. Kokelaat laittavat ne paremmuusjärjestykseen yleisvaikutelman, rotutyypin sekä liikkeiden perusteella ja perustelevat järjestyksensä kirjallisesti. He suorittavat arvionsa käymättä yksityiskohtaisesti läpi koiria. Testiin valittavista koirista tulee olla selvästi paras ja huonoin koira löydettävissä ja muidenkin tulee olla riittävän eritasoisia.

4. Kokelaiden arvosteluperusteet

Kokelaiden arvostelut käsitellään nimettöminä.

Kokelaita arvosteltaessa vastaanottava tuomariryhmä pisteyttää jokaisen yksittäisen arvostelusuorituksen, asteikolla 1-10. Kilpailuarvostelun painoarvo päätetään etukäteen vaikeusasteen mukaan. Se voi vastata 30 – 50 % koko koirasilmätestin tuloksesta.

Arvostelulausuntoja arvioitaessa kiinnitetään huomiota siihen, onko kokelas löytänyt koirista tärkeimmät ominaisuudet ja kuinka selkeästi hän on ilmaissut näkemyksensä koirista, sekä mahdolliset arvostelulausunnoissa olevat virheet.

Vastaanottavat tuomarit käyvät läpi arvostelunsa kokelaista yhteisessä palaverissa. Päähuomio kiinnitetään kokelaiden arvostelulausuntoihin sekä kilpailuarvosteluun ja vasta toiseksi käsittely- ja esiintymisosoiteen. Tulosten valmistuttua, kokelaille ilmoitetaan kunkin omasta suorituksesta kirjallisesti. Kokeessa hylätty kokelas saa vastaanottaneen tuomariryhmän palautteen omasta suorituksesta, oman pistemääränsä sekä mahdolliset huomautukset ja kommentit, joita vastaanottajat ovat kokelaasta antaneet sekä malliarvostelut koemateriaalina olleista koirista. Hyväksytyille kokelaille annetaan palaute soveltuvuustestistä peruskurssin aikana.

LIITE 2 Arvostelukokeen järjestämisohje

1. Tuomarikollegion kokoonpano

Tuomarikollegion jäsenenä toimii kaksi (2) rotujärjestön nimeämää ulkomuototuomaria. Lisäksi heitä koskevat samat vaatimukset kuin niitä tuomareita, jotka voivat ottaa harjoitusarvostelijoita kehään näyttelyissä (kohta 4.2). Jos rotujärjestö ei nimeä kahta ulkomuototuomaria, Kennelliitto voi nimetä vastaanottajat. Ainakin toisen edellä mainituista tuomareista tulisi olla erikoiskoulutuksen antanut tuomari. Näiden tuomareiden tulisi olla osallistunut Kennelliiton järjestämiin kollegiotuomareiden koulutustilaisuuksiin. Lisäksi Kennelliitto nimeää tilaisuuden valvojan, jonka tulee olla ko. rodulle pätevä tuomari.

2. Arvostelukokeessa arvosteltavat koirat

Rotujärjestö tai sen nimeämä ulkomuototuomarikoulutuksesta vastaava henkilö huolehtii koirien hankkimisesta tilaisuuteen. Koiramääristä ja koirien tasosta on neuvoteltava kollegiotuomareiden kanssa. Mukana tulisi olla aina rodun erinomainen edustaja sekä keskitasoisia ja keskitasoa heikompia koiria.

Arvostelukokeeseen tulee pyrkiä saamaan yhteensä 5-15 koiraa rotua kohti. Koiramäärissä on kuitenkin muistettava ko. rodun koiramäärä Suomessa ja pysyttävä kohtuudessa. Koirat eivät saa olla kollegiotuomareiden, Kennelliiton valvojan, arvostelukoetta suorittavan kokelaan tai näiden perheenjäsenten omistamia tai kasvattamia koiria.

3. Arvostelukokeen suorituspaikka

Paikan, jossa arvostelukoe järjestetään, tulee olla asianmukainen ja riittävän tilava, että koirien liikunta voidaan arvostella. Kollegion jäseniä varten tulee olla rauhallinen neuvottelupaikka.

4. Toimenpiteet arvostelukokeen järjestämiseksi

Arvostelukokeen suorittajan tulee pyytää arvostelukokeen järjestämistä kirjallisesti rotujärjestöltä ja liittää tarvittaessa tai pyydettyä mukaan harjoitusarvostelulausuntonsa ko. rodussa. Arvostelukokeeseen saa osallistua neljä (4) kokelasta kerrallaan. Poikkeustapauksessa voidaan harkita viiden (5) kokelaan osallistumista, mikäli vastaanottavat ulkomuototuomarit siihen etukäteen suostuvat ja tilaisuuden yhteydessä ei ole näyttökokeita.

Tilaisuudessa tulee olla rotujärjestön puolesta vastuhenkilö, joka toimii yhteyshenkilönä ennen arvostelukoetta ja on paikan päällä huolehtimassa käytännön järjestelyistä.

Arvostelut kirjoitetaan normaaliin tapaan näyttelyissä käytettäviin arvostelulomakkeisiin ja ne perustuvat FCI:n voimassa olevaan rotumääritelmään. Tuomarikollegion lausunnot arvostelukokeesta kirjoitetaan virallisiin Kennelliiton lomakkeisiin eli arvostelukoeaavakkeelle. Kokelaitten kirjoittamat arvostelulomakkeet kootaan yhteen arvostelukokeen jälkeen ja Kennelliiton valvoja toimittaa ne yhdessä arvostelukoeaavakkeiden kanssa Kennelliitolle välittömästi tilaisuuden jälkeen.

5. Lisäohjeita arvostelukokeen kulkuun

Tuomarikollegiossa jäsenenä olevien tuomareiden tulee suorittaa arvostelu koirista. Heidän tulee kirjata vaadittavat huomiot koirien virheistä ja ansioista sekä sopia etukäteen arvosteluperusteista. Nämä muistiinpanot liitetään muihin arvostelukoetilaisuuden dokumentteihin. Kaikki arvostelukoetilaisuuden dokumentit säilytetään Kennelliitossa kaksi (2) kuukautta.

Kokelaan on merkittävä jokaiseen arvostelulomakkeeseen oma nimensä, koiran numero, rotu, sukupuoli ja palkintosija. Arvostelukokeessa on arvostelun tapahduttava kirjallisesti ja täysin itsenäisesti. Kokelaalla ei ole sen aikana oikeutta keskustella kenenkään kanssa muusta kuin arvostelukokeen teknisestä suorittamisesta. Kokeessa voi pitää mukana rodun rotumääritelmää.

Kokelasta voidaan pyytää sijoittamaan koirat paremmuusjärjestykseen ja lisäksi kollegio voi kuulustella kokelasta suullisesti.

Hyväksyttävässä suorituksessa kokelaan tulee arvostella koirat rodunomaisesti, osata rotumääritelmä ja löytää rotutyypiltään parhaat ja heikoimmat yksilöt. Mikäli koirat ovat hyvin tasalaatuisia ja niiden keskinäinen järjestys on riippuvainen painotuksista, tulee kiinnittää huomiota ennen kaikkea kirjallisiin arvosteluihin.

Kokelaan hyväksyminen tai hylkääminen on aina ratkaistava paikan päällä. Kollegio antaa kokelaalle kirjallisen lausunnon arvostelukokeesta heti tilaisuuden päätyttyä Kennelliiton lomakkeella. Kollegio perustelee tarvittaessa päätöstään myös suullisesti.

Mikäli tuomarikollegio ei katso kokelaan osaamista riittäväksi, sen tulee antaa ohjeet jatkotoimenpiteitä varten kokelaan kanssa käydyn yhteisen keskustelun perusteella. Uuden arvostelukokeen voi suorittaa aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua.

Kennelliiton valvojan on vastattava siitä, että arvostelukokeessa noudatetaan näitä ohjeita. Hänen tulee peruuttaa tilaisuus, jos sen havaitaan olevan väärin järjestetty tai jos se ei muuten täytä tilaisuudelle asetettuja vaatimuksia. Valvojan tulee päättää kuinka paljon aikaa kokelaat saavat arvostelukokeeseen käyttää ja myös valvoa annettua aikataulua huomioiden kokelaista riippumattomat hidasteet. Lisäksi hänen tulee täyttää tilaisuudesta tarkkailuraportti ja tarkistaa kokelaiden suorittamat harjoitusarvostelut, mikäli niitä ei ole ennakoon toimitettu rotujärjestölle. Kokeen vastaanottajien ollessa erimielisiä kokelaan osaamisesta valvoja ratkaisee asian.

Mahdolliset valitukset arvostelukokeesta tulee toimittaa Kennelliittoon 14 vrk:n kuluessa tilaisuudesta.

6. Kollegion jäsenille maksettavat korvaukset

Rotujärjestö korvaa voimassa olevan Kennelliiton matkustussäännön mukaisesti kahden nimeämänsä kollegiotuomarin kulut, Kennelliitto korvaa nimeämänsä valvojan kulut.

Muista mahdollisista kuluista vastaa rotujärjestö.

LIITE 3. Ulkomuototuomarineuvottelut

Tuomarineuvottelut järjestetään tarpeen vaatiessa. Tuomarineuvottelutilaisuuden järjestämisoikeus haetaan Kennelliitolta ja ne pyritään järjestämään virallisina koulutuspäivinä.

Tuomarineuvottelujen tarkoitus on mahdollistaa ulkomuototuomareiden keskinäinen neuvottelemisen rodusta / roduista ja kannustaa ulkomuototuomareita muutenkin keskustelemaan.

Kollegiotuomareiden koulutuksesta ja neuvottelupäivistä vastaa Kennelliitto.

Ulkomuototuomarin osallistumisvelvollisuus; katso kohta Tuomarioikeuksien poistaminen.

1. Tilaisuuden ennakovalmistelut

Järjestelyvastuussa on kulloinkin käsiteltävän rodun rotujärjestö tai Kennelliitto.

Yksittäisten rotujen osalta täytyy tuomarineuvottelutilaisuuden järjestämiseen olla hyvin perustellut syyt; esimerkiksi suuret eroavaisuudet arvostelevien tuomareiden arvosteluissa tai uudistunut rotumääritelmä, jossa on huomattavia eroja aikaisempaan tai rodun/rotujen terveystarkastukset.

Rotujärjestö vastaa tilaisuuden käytännön järjestelyistä. Mikäli rotujärjestö tai rotua harrastava yhdistys ei kykene järjestämään tuomarineuvottelua, Kennelliitto huolehtii sen järjestämisestä.

Tuomarineuvottelutilaisuuden johtajan tulee olla Kennelliiton pätevimä rodun / rotujen ulkomuototuomari. Tilaisuuteen voidaan kutsua ulkomainen rodun ansioitunut asiantuntija.

Tuomarineuvotteluun kutsutaan rodun / rotujen ulkomuototuomarit, tuomarikokelaat ja laajentavat tuomarit. Tilaisuus on samalla erikoiskoulutustilaisuus laajentaville tuomareille.

Mikäli jollakin rodulla on ainoastaan yksittäisiä ongelmia, jotka se haluaa saattaa arvostelevien tuomareiden tietoisuuteen, voivat rotujärjestöt lähettää kaikille ko. rotua arvosteleville suomalaisille tuomareille asiasta tiedotteen.

2. Ohjelma

Rotukohtaiseen tuomarineuvottelutilaisuuteen sisältyy:

- rodun/rotujen ihanteen esittely sekä tämän hetken tilannekatsaus, myös vertaillen muihin sukulaisrotuihin
- rotukohtaiset ja rotuun tulleet uudet ongelmat
- rodun kehityksen suunta, miten kehitykseen tulisi pyrkiä vaikuttamaan
- yksityiskohdat joihin tuomarin on erityisesti kiinnitettävä huomiota arvostellessaan rotua.

Tuomarineuvottelussa esitetään tilastoja näyttelykäynneistä ja koiramääristä.

Tuomarityöskentelyä tarkastellaan palkintosijojen jakautumisen avulla tuomareittain (esim. prosenteissa).

Neuvottelutilaisuudessa keskustellaan myös yksityiskohtaisista arvosteluohjeista, esimerkiksi hylkäävistä, palkintosijaan vaikuttavista sekä koirien arvoa alentavista tekijöistä. Niiden tulee olla selvästi mainittu myös ao. rodun rotumääritelmässä.

Tilaisuuden pääpainon tulee aina olla tuomareiden keskusteluissa käsiteltävästä rodusta / roduista.

3. Aineisto

Tuomarineuvottelutilaisuudessa tulee materiaalina olla ensisijaisesti rodun / rotujen elävää materiaalia. Osallistujille annetaan tarvittaessa rodun uusin hyväksytty rotumääritelmä sekä muuta materiaalia, esim. rotumääritelmän tulkintaohje, kuvamateriaalia tms.

4. Tilaisuuden jälkeen

Tuomarineuvottelutilaisuuksista laaditaan kirjallinen yhteenveto, joka toimitetaan tilaisuuteen osallistuneille ja rotua arvosteleville ulkomuototuomareille sekä rotujärjestölle, esim. julkaistavaksi lehdessä.

LIITE 4. Lista harvinaisista roduista

Tilanne 31.12.2016, *-rotuja ei vielä Suomessa. Tämä lista on voimassa 1.1.2018 alkaen

Ryhmä 1

ardennienkarjakoira
australian töpöhäntäinen karjakoira
bergamasco
ceskoslovensky vlcak
etelävenäjänkoira
itäeuroopanpaimenkoira
* karpaattienkoira
katalonianpaimenkoira
komondor
kroatianpaimenkoira
kuvasz
mallorcanpaimenkoira
maremmano-abbruzzese
picardienpaimenkoira
pieniamerikanpaimenkoira
pyreneittenpaimenkoira, lyhytkarvainen
romanianpaimenkoira
saarloos wolfhond
serra de airesinpaimenkoira
slovakiancuvac
tsekinpaimenkoira

Ryhmä 2

aidi
alentejonkoira
anatolianpaimenkoira
appenzellinpaimenkoira
broholminkoira
* bukovinankoira
* castro laboreironkoira
entlebuchinpaimenkoira
espanjanmastiffi
estrelanvuoristokoirat
fila brasileiro
hollanninrottakoira
isosveitsinpaimenkoira
itävallanpinseri
kanariandoggi
karstinpaimenkoira
keskiaasiankoira
mallorcandoggi
mastiffi
napolinmastiffi
sao miquelinfila

sarplaninac
tornjak
tosa
uruguayyan cimarron

Ryhmä 3

amerikankarvatonterrieri
amerikankääpiökettuterrieri
amerikanrottaterrieri
andalusianrottakoira
ceskyterrieri
* japaninterrieri
lakelandinterrieri
sealyhaminterrieri
* tenterfieldinterrieri

Ryhmä 4

ei rotuja

Ryhmä 5

* amerikaneskimokoira
buhund
grönlanninkoira
hokkaido
hälleforsinkoira
ibizanpodencot
kaanaankoira
kainkoira
kanarianpodenco
kishu
koreanjindokoira
lunnikoira
meksikonkarvatonkoira
musta norjanhervikoira
perunkarvatonkoira
ruotsinlapinkoira
shikoku
* taiwaninkoira
* tanskanpystykorva
* thaimaanpystykorva
thai ridgeback
valkoinen ruotsinhervikoira
venäläis-eurooppalainen laika
volpino italiano

Ryhmä 6

alppienajokoira
 amerikankettukoira
 * anglo-francais de petite venerie
 * ariegeois
 baijerinvuoristovihikoira
 basset artésien normand
 * beagle harrier
 * billy
 * bluetick coonhound
 bosanski ostrodlaki gonic-barak
 briquet griffon vendeen
 * chien d'artois
 * crnogorski planiski gonic
 dunkerinajokoira
 eestinajokoira
 englanninkettukoira
 englantilaisvenäläinen ajokoira
 * francais blanc et noir
 * francais blanc et orange
 * francais tricolore
 gascognenbassetti
 * gonczy polski
 * gotlanninajokoira
 * grand anglo-francais blanc et noir
 * grand anglo-francais blanc et orange
 * grand anglo-francais tricolore
 * grand gascon saintongeois
 grand griffon vendéen
 * griffon bleu de gascogne
 griffon fauve de bretagne
 * griffon nivernais
 haldeninajokoira
 hamiltoninajokoira
 hannoverinvihikoira
 * harrieri
 hygeninajokoira
 iso gascognenajokoira
 istrianajokoira, karkeakarvainen
 * istrianajokoira, lyhytkarvainen
 italianajokoira, karkeakarvainen
 italianajokoira, lyhytkarvainen
 itävallanajokoira
 * kopo
 kreikanajokoira
 * montenegronajokoira
 pesukarhukoira
 petit bleu de gascogne
 * petit gascon saintongeois

plottinajokoira
 poitevin
 porcelaine
 posavinanajokoira
 * puolanaajokoira
 * sabueso espanol
 * saksanajokoira
 saukkoira
 schillerinajokoira
 serbianajokoira
 slovakianajokoira
 smoolanninajokoira
 * srpski planinski gonic
 * srpski trobojni gonic
 * steirische rauhhaarbracke
 * sveitsinajokoirat (pienikokoiset):
 * pieniberninajokoira
 * pienijuranajokoira
 * pieniluzerninajokoira
 * pienischwyzinajokoira
 sveitsinajokoira (suurikokoiset):
 * berninajokoira
 * juranajokoira
 * luzerninajokoira
 * schwyzinajokoira
 * tiroler bracke
 * walkerinpesukarhukoira
 * westfälische dachsbracke
 vihikoira

Ryhmä 7

auvergnenseisoja
 bourbonnainseisoja
 * braque de l'ariège
 * braque saint-germain
 burgosinseisoja
 * deutsch stichelhaar (harjaskarvainen saksanseisoja)
 hollanninpeltopyykoira
 isomünsterinseisoja
 korthalssingriffoni
 picardienspanieli
 pitkäkarvainen saksanseisoja
 pont-audemerinspanieli
 portugalinseisoja
 punavalkoinen irlanninsetteri
 *ranskanseisoja, gascognelaistyyppi
 ranskanseisoja, pyreneläistyyppi
 ranskanspanieli
 *saint-usugenspanieli

sininenpicardienseisoja
slovakianseisoja, karkeakarvainen
spinone
tsekinseisoja
unkarinvizsla, karkeakarvainen
unkarinvizsla, lyhytkarvainen
vanhatanskankanakoira
villakoirapointteri

Ryhmä 8

amerikanvesispanieli
chesapeakekelahdennoutaja
clumberinspanieli
friisinvetikoiria
irlanninvesispanieli
sussexinspanieli
viiriäiskoira

Ryhmä 9

prahanrottakoira
venäjänbolonka

Ryhmä 10

azawakh
espanjanvinttikoiria
puolanvinttikoiria
skotlanninhirvikoiria
sloughi
unkarinvinttikoiria

LIITE 5. Lista kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista yleisimmistä roduista

Tämä lista on voimassa 1.1.2018 alkaen

RYHMÄ 1

belgianpaimenkoirat
 colliet tai shetlanninlammaskoira
 vanhaenglanninlammaskoira
 australianpaimenkoira tai bordercollie
 saksanpaimenkoira tai valkoinenpaimenkoira
 welsh corgi cardigan tai pembroke

RYHMÄ 2

bokseri
 englanninbulldoggi
 hovawart
 snautserit ja pinsarit, vähintään yksi koko kummastakin
 tanskandoggi

Vähintään kaksi rotua seuraavista:

- a) bullmastiffi
- b) dogo argentino
- c) rottweiler

Vähintään kolme rotua seuraavista:

- a) bernhardinkoirat
- b) berninpaimenkoira
- c) kaukasiankoira
- d) landseer
- e) leonberginkoira
- f) newfoundlandinkoira
- g) pyreneittenmastiffi
- h) tiibetinmastiffi

RYHMÄ 3

amerikanstaffordshirenterrieri tai staffordshirenbullterrieri
 australianterrieri
 borderterrieri tai saksanmetsästysterrieri
 brasilianterrieri
 cairnterrieri tai valkoinen länsiylämaanterrieri
 sileäkarvainen tai karkeakarvainen kettuterrieri
 jackrusselinterrieri tai parsonrusselinterrieri
 silkkiterrieri tai yorkshirenterrieri
 skotlanninterrieri
 vehnäterrieri tai kerrynterrieri

RYHMÄ 4

mäyräkoirat

RYHMÄ 5

basenji
chow chow
harmaa norjanhervikoira tai jämtlanninpystykorva
karjalankarhukoira
lapinporokoira
länsigöötanmaanpystykorva
portugalin podengot
saksalaiset pystykorvat
samojedinkoira
suomenlapinkoira
suomenpystykorva
siperianhusky tai alaskanmalamuutti

RYHMÄ 6

basset hound
petit basset griffon vendéen
beagle
dalmatiankoira tai rhodesiankoira
dreeveri
suomenajokoira

RYHMÄ 7

bracco italiano
bretoni tai pienimünsterinseisoja
karkeakarvainen tai lyhytkarvainen saksanseisoja
pointteri

Vähintään kaksi seuraavista roduista:

- a) englanninsetteri
- b) gordoninsetteri
- c) punainen irlanninsetteri

RYHMÄ 8

cockerspanieli
englanninspringerspanieli tai walesinspringerspanieli
kultainenoutaja
labradorinnoutaja
novascotiannoutaja tai sileäkarvainenoutaja
espanjanvesikoira tai lagotto romagnolo tai portugalinvesikoira

RYHMÄ 9

Vähintään yksi rotu seuraavista:

- a) bichon frise
- b) maltankoiria
- c) bolognese
- d) havannankoiria
- e) coton de tulear

Vähintään yksi rotu seuraavista:

- a) bostoninterrieri
- b) mopsi
- c) ranskanbulldoggi
- d) belgialaiset kääpiökoirat

cavalier kingcharlesinspanieli
chihuahua

Vähintään yksi rotu seuraavista:

- a) japanese chin
- b) kiinanpalatsikoira
- c) lhasa apso
- d) shih tzu

kiinanharjakoira
papillon ja phalène
tiibetinspanieli
villakoirat

RYHMÄ 10

afgaaninvinttikoira
saluki
irlanninsusikoira
englanninvinttikoira tai whippet
venäjänvinttikoira

LIITE 6. Rodut, joita on rekisteröity Kennelliitossa viimeisen viiden vuoden aikana
(vuodet 2012–2016)

Ryhmä 1

ardennienkarjakoira
 australiankarjakoira
 australiankelpie
 australianpaimenkoira
 beaucenpaimenkoira / beauceron
 belgianpaimenkoirat
 bergamasco
 bordercollie
 bouvier
 brienpaimenkoira
 ceskoslovensky vlcak
 collie, pitkäkarvainen
 collie, sileäkarvainen
 etelävenäjänkoira
 hollanninpaimenkoirat
 itäeuroopanpaimenkoira
 katalonianpaimenkoira
 komondor
 kroatianpaimenkoira
 kuvasz
 lancashirenkarjakoira
 maremano-abruzzese
 mudi
 owczarek podhalanski
 partacollie
 picardienpaimenkoira
 polski owczarek niziny
 pulit
 pumi
 pyreneittenpaimenkoira, lyhytkarvainen
 pyreneittenpaimenkoira, pitkäkarvainen
 saarloos wolfhond
 saksanpaimenkoirat
 schapendoes
 schipperke
 serra de airesinpaimenkoira
 shetlanninlammaskoira
 slovakiancuvac
 tsekinpaimenkoira
 valkoinenpaimenkoira
 vanhaenglanninlammaskoira
 welsh corgi cardigan
 welsh corgi pembroke

Rotuja on yhteensä 43. 2/3 yleisistä roduista on 29 ja 2/3 kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista roduista on 4.

Ryhmä 2

apinapinseri
appenzellinpaimenkoira
bernhardinkoirat
berninpaimenkoira
bokseri
bordeauxindoggi
broholminkoira
bullmastiffi
cane corso
dobermanni
dogo argentino
englanninbulldoggi
entlebuchinpaimenkoira
espanjanmastiffi
estrelanvuoristokoirat
fila brasileiro
hovawart
isosveitsinpaimenkoira
kanariandoggi
karstinpaimenkoira
kaukasiankoira
keskiaasiankoira
kääpiöpinseri
kääpiösnautserit
landseer
leonberginkoira
mallorcandoggi
mastiffi
napolinmastiffi
newfoundlandinkoira
pinseri
pyreneittenkoira
pyreneittenmastiffi
rottweiler
sao miguelinfila
sarplaninac
shar pei
snautserit
suursnautserit
tanskalais-ruotsalainen pihakoira
tanskandoggit
tiibetinmastiffi
tornjak
tosa
uruguayyan cimarron
venäjänmustaterrieri

Rotuja on yhteensä 46. 2/3 yleisistä roduista on 31 ja 2/3 kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista roduista on 7.

Ryhmä 3

airedalenterrieri
amerikankarvatonterrieri
amerikankääpiökettuterrieri
amerikanrottaterrieri
amerikanstaffordshirenterrieri
andalusianrottakoira
australianterrieri
bedlingtoninterrieri
borderterrieri
brasilianterrieri
bullterrieri
cairnterrieri
ceskyterrieri
dandiedinmontinterrieri
englanninkääpiöterrieri
glen of imaalinterrieri
irlanninterrieri
jackrussellinterrieri
kerrynterrieri
kettuterrieri, karkeakarvainen
kettuterrieri, sileäkarvainen
kääpiöbullterrieri
lakelandinterrieri
manchesterinterrieri
norfolkinterrieri
norwichinterrieri
parsonrussellinterrieri
saksanmetsästysterrieri
sealyhaminterrieri
silkkiterrieri
skotlanninterrieri
skyenterrieri
staffordshirenbullterrieri
valkoinen länsiylämaaninterrieri
vehnäterrieri
walesinterrieri
yorkshirenterrieri

Rotuja on yhteensä 37. 2/3 yleisistä roduista on 25 ja 2/3 kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista roduista on 7.

Ryhmä 4

mäyräkoirat

Ryhmä 5

akita
alaskanmalamuutti
amerikanakita
basenji

buhund
 chow chow
 cirneco dell'etna
 eurasier
 faaraokoira
 grönlandinkoira
 harmaa norjanhervikoira
 hokkaido
 hällforsinkoira
 ibizanpodencot
 islanninlammaskoira
 itäsiperianlaika
 japaninpystykorva
 jämtlanninpystykorva
 kaanaankoira
 kainkoira
 kanarianpodenco
 karjalankarhukoira
 kishu
 korea jindo dog
 lapinporokoira
 lunnikoira
 länsigöötanmaanpystykorva
 länsisiperianlaika
 meksikonkarvatonkoira
 musta norjanhervikoira
 perunkarvatonkoira
 pohjanpystykorva
 portugalinpodengot
 ruotsinlapinkoira
 saksanpystykorvat
 samojedinkoira
 shiba
 shikoku
 siperianhusky
 suomenlapinkoira
 suomenpystykorva
 thai ridgeback
 valkoinen ruotsinhervikoira
 venäläis-eurooppalainen laika
 volpino italiano

Rotuja on yhteensä 45. 2/3 yleisistä roduista on 30 ja 2/3 kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista roduista on 8.

Ryhmä 6

alppienajokoira
 amerikankettukoira
 baijerinvuoristovihikoira
 basset artesian normand
 basset hound

beagle
 bosanski ostrodlaki gonic barak
 bretagnenbassetti
 briquet griffon vendéen
 dalmatiankoira
 dreeveri
 dunkerinajokoira
 eestinajokoira
 gascognenbassetti
 grand basset griffon vendéen
 grand griffon vendéen
 griffon fauve de Bretagne
 haldeninajokoira
 hygeninajokoira
 istrinajokoira, karkeakarvainen
 italianajokoira, karkeakarvainen
 italianajokoira, lyhytkarvainen
 pesukarhukoira
 petit basset griffon vendéen
 petit bleu de gascogne
 plottinajokoira
 poitevin
 porcelaine
 posavinanajokoira
 rhodesiankoira
 saukkoikoira
 schillerinajokoira
 smoolanninajokoira
 suomenajokoira
 sveitsinajokoirat
 venäjänajokoira
 vihikoira

Rotuja on yhteensä 37. 2/3 yleisistä roduista on 25 ja 2/3 kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista roduista on 4.

Ryhmä 7

auvergnenseisoja
 bourbonnaisinseisoja
 bretoni
 burgosinseisoja
 englanninsetteri
 gordoninsetteri
 isomünsterinseisoja
 italianseisoja
 korthalsingriffoni
 picardienspanieli
 pienimünsterinseisoja
 pointteri
 pont-audemerinspanieli

portugalinseisoja
 punainen irlanninsetteri
 punavalkoinen irlanninsetteri
 saksanseisoja, karkeakarvainen
 saksanseisoja, lyhytkarvainen
 saksanseisoja, pitkäkarvainen
 sininenpicardienspanieli
 slovakianseisoja, karkeakarvainen
 spinone
 stabijhoun
 tsekinseisoja
 unkarinvizsla, karkeakarvainen
 unkarinvizsla, lyhytkarvainen
 vanhatanskankanakoira
 weimarinseisojat

Rotuja on yhteensä 28. 2/3 yleisistä roduista on 19 ja 2/3 kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista roduista on 4.

Ryhmä 8

amerikancockerspanieli
 amerikanvesispanieli
 barbet
 chesapeakealahdennoutaja
 clumberinspanieli
 cockerspanieli
 englanninspringerspanieli
 espanjanvesikoira
 fieldspanieli
 friisinvesikoira
 irlanninvesispanieli
 kiharakarvainen noutaja
 kooikerhondje
 kultainen noutaja
 labradorinnoutaja
 lagotto romagnolo
 novascotiannoutaja
 portugalinvesikoira
 sileäkarvainen noutaja
 sussexinspanieli
 walesinspringerspanieli
 viiriäiskoira

Rotuja on yhteensä 22. 2/3 yleisistä roduista on 15 ja 2/3 kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista roduista on 4.

Ryhmä 9

belgialaiset kääpiökoirat
 bichon frise
 bolognese
 bostoninterrieri

cavalier kingcharlesinspanieli
 chihuahuat
 coton de tulear
 havannankoira
 japanese chin
 kiinanharjakoira
 kiinanpalatsikoira
 kingcharlesinspanieli
 kromfohländer
 lhasa apso
 löwchen
 maltankoira
 mopsi
 papillon ja phalene
 prahanrottakoira
 ranskanbulldoggi
 shih tzu
 tiibetinspanieli
 tiibetinterrieri
 venäjänbolonka
 venäjäntoyt
 villakoirat

Rotuja on yhteensä 26. 2/3 yleisistä roduista on 17 ja 2/3 kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista roduista on 6.

Ryhmä 10

afgaaninvinttikoiria
 azawakh
 englanninvinttikoiria
 espanjanvinttikoiria
 irlanninsusikoira
 italianvinttikoiria
 puolanvinttikoiria
 saluki
 skotlanninhirvikoiria
 sloughi
 unkarinvinttikoiria
 venäjänvinttikoiria
 whippet

Rotuja on yhteensä 13. 2/3 yleisistä roduista on 9 ja 2/3 kaikkien rotujen tuomarilta vaadittavista roduista on 3.

Rotuja on yhteensä 298.